

NEDERLAND, HET LAND VAN TALENTEN!

In de 21ste eeuw zullen kennis en creativiteit van mensen in Nederland bepalend zijn voor de toekomst. Het ontplooiën en benutten van al het aanwezige talent bepaalt of Nederland economisch kansen pakt en een antwoord heeft op ontwikkelingen als globalisering. De Kennisinvesteringsagenda 2006-2016 schetst een aanpak om het talent in Nederland optimaal te ontwikkelen, ontplooiën en benutten. Deze agenda kent een breed maatschappelijk draagvlak. De komende periode is het zaak dat de overheid, de kennis- en onderwijsinstellingen, het bedrijfsleven én alle andere betrokkenen zich inzetten om de agenda te realiseren. We vragen het nieuwe Kabinet dit voortvarend op te pakken.

Door de ondertekening van deze verklaring geven wij aan dat wij de uitvoering van deze Kennisinvesteringsagenda van groot belang vinden voor Nederland. Wij doen niet alleen een oproep aan het nieuwe kabinet, maar wij zullen ons ook zelf inspinnen om onderwijs, onderzoek, innovatie en ondernemerschap te bevorderen. Wij ondersteunen de richting van de Kennisinvesteringsagenda en wij willen graag actief bijdragen aan de uitvoering ervan.

Deze kennisinvesteringagenda is tot stand gekomen binnen het Innovatieplatform en bouwt voort op de analyses en acties die door het Innovatieplatform naar buiten zijn gebracht. De kennis-

investeringagenda is voorbereid door een werkgroep waarin naast Alexander Rinnooy Kan (vz) ook Douwe Breimer, Gerard Kleisterlee, Joop Sistermans en Herman Wijffels zitting hadden.

ONDERTEKEND IN DEN HAAG OP 1 NOVEMBER 2006

INNOVATIEPLATFORM

Alexander Rinnooy Kan

AcTI.NL

Joop Sistermans

A0B

Walter Dresscher

CNV

René Paas

FNV

Agnes Jongerius

HBO-RAAD

Doekle Terpstra

ICT REGIEORGAAN

Martin Rem

ISO

Sebastiaan den Bak

KNAW

Frits van Oostrom

LTO

Bart Jan Constandse

MKB NEDERLAND

Loek Hermans

MBO-RAAD

Margo Vliegenthart

MHP

Ad Verhoeven

NGI

Diederik Zijderveld

NWO

Peter Nijkamp

ONDERWIJSBOND CNV

Marleen Barth

TNO

Hans Huis in 't Veld

VNO-NCW

Bernard Wientjes

VO-RAAD

Carel van den Heuvel

VSNU

Ed d'Hondt

WvPO

Henk Strietman

NEDERLAND, HET LAND VAN TALENTEN!

KENNISINVESTERINGSAGENDA 2006 - 2016

Belang kennissamenleving

Internationale ontwikkelingen en maatschappelijke trends, zoals mondialisering en vergrijzing, stellen Nederland voor uitdagingen op veel fronten. Hoe verdienen we in de toekomst ons brood? Hoe zorgen we voor een aantrekkelijke leefomgeving en goede voorzieningen voor nu en in de toekomst?

De uitdaging

Onderwijs, onderzoek, innovatie en ondernemerschap zijn cruciaal in het vinden van een antwoord op deze vragen. Mensen vormen hierin de centrale schakel. Het is dan ook van cruciaal belang dat alle bewoners van Nederland ten volle worden uitgedaagd om het beste uit zichzelf te halen en dat de samenleving hen hierin stimuleert en ondersteunt.

Waar staan we

Het beste uit mensen halen klinkt eenvoudig, maar zover zijn we nog lang niet. Vooralsnog profiteert Nederland economisch en maatschappelijk te weinig van kennis, technologie, ondernemerschap en creativiteit.

De uitgangspositie van Nederland om een hoogwaardige kennissamenleving te worden is behoorlijk. Illustraties hiervan zijn de goede score van leerlingen op internationale toetsen, de relatief lage jeugdwerkloosheid, het aantal en de kwaliteit van wetenschappelijke publicaties en het relatief hoge aantal innovaties en octrooien bij bedrijven.

Nederland kent echter ook een aantal structurele tekortkomingen. Zo heeft een groot aantal kinderen een taalachterstand op het moment dat zij naar het primair onderwijs gaan, is de voortijdige schooluitval omvangrijk, zijn er relatief veel jongeren zonder startkwalificatie en zijn er relatief weinig hoger opgeleiden. Veel mensen staan nog buiten het arbeidsproces. De publieke kennis sluit onvoldoende aan op de behoefte van het Nederlandse bedrijfsleven en een relatief klein deel van de omzet van het bedrijfsleven bestaat uit nieuwe en verbeterde producten (vooral bij het MKB).

Belangrijke oorzaken voor deze tekortkomingen zijn de te lage investeringen in kennis, te weinig ruimte voor vernieuwing en uitdagers, onvoldoende stimulansen voor excellentie en het ontbreken van een integraal kennisbeleid vanuit de overheid.

Integrale aanpak noodzakelijk: de KIA als richtsnoer

Nederland is klaar om de volgende stap te zetten op weg naar een échte kennissamenleving. Deze stap is noodzakelijk maar nog niet genomen. Dat moet nu gebeuren. Nederland heeft daarvoor alles in huis. Nederland heeft keer op keer bewezen zich te kunnen aanpassen aan nieuwe situaties.

Dat vraagt wel om een inspanning van alle partijen. En dat gebeurt ook. Steeds meer publieke en private partijen verenigen zich in diverse initiatieven op het gebied van onderwijs, onderzoek, innovatie en ondernemerschap. Het is nu zaak deze energie om te zetten in verdere en meer permanente actie. De Kennisinvesteringsagenda is hiervoor een belangrijke stap.

Korte schets KIA en maatregelen

De Kennisinvesteringsagenda is een integrale agenda met een meerjarige aanpak die forse inspanningen schetst op alle fronten (onderwijs, onderzoek, innovatie en ondernemerschap) én van alle partijen. De agenda is zo een richtsnoer voor toekomstige publieke en private kennisinvesteringen. De agenda gaat niet alleen om geld. Zij presenteert ook maatregelen om het Nederlandse kennis- en innovatiesysteem te vernieuwen (institutionele maatregelen).

Uitgangspunten voor de institutionele voorstellen zijn: ruimte voor talent, belonen van prestaties, stimuleren van samenwerking tussen bedrijfsleven en onderwijs en onderzoek, vraagsturing en autonomie.

De investeringsvoorstellen voor het onderwijs hebben een accent op de eerste fase (waar onder stimuleren deelname aan voorschoolse educatie, verbeteren kwaliteit primair onderwijs en VMBO). De investeringen in onderzoek, innovatie en ondernemerschap zijn gericht op het structureel versterken van innovatienetwerken, bijvoorbeeld door het verbeteren van de samenwerking tussen bedrijven, scholen, onderzoeksinstituten en overheid, vooral binnen kansrijke economische sectoren (de sleutelgebieden), en door het ondersteunen van het MKB in de hele kennisketen –met onder andere innovatievouchers en Innovatie Prestatie Contracten. En natuurlijk door meer te investeren in onderzoek, zowel bij onderzoeksinstituten als bij bedrijven.

Deze ambitieuze aanpak en bijbehorend investeringsprogramma moet zorgen voor een zo goed mogelijk opgeleide beroepsbevolking, een uitstekende kennisbasis en een hoog innovatief vermogen en meer ondernemerschap. Deze uitdagingen vormen gezamenlijk de sleutel voor verbetering van de productiviteit en daarmee van de Nederlandse welvaart in brede zin.

Financiering

Om de Kennisinvesteringsagenda te realiseren zijn voor de periode van de komende tien jaar forse investeringen nodig. De orde van grootte aan publieke investeringen zal voor de komende kabinetsperiode tussen de 2 à 3 miljard euro per jaar moeten liggen. Voor de periode daarna is een extra investering van dezelfde omvang wenselijk.

Voor een deel kan dit bedrag gevonden worden via een noodzakelijke heroriëntatie van de overheidsfinanciën. Ook kunnen de aardgasbaten worden ingezet voor deze agenda. Het ligt daarbij voor de hand om de investeringen in onderwijs primair te financieren uit de structurele financiële ruimte. De investeringen in onderzoek en innovatie zouden ook gevoed kunnen worden uit het FES. Naast deze publieke investeringen zullen burgers en bedrijven ook stevig moeten investeren door eigen bijdragen, scholing van werknemers en R&D.

In totaal zal de Kennisinvesteringsquote (KIQ) met deze investeringen zo rond de 9 procent van het BBP komen te liggen, een waarde die tegen de huidige top van Europa aanligt, zeker wanneer rekening wordt gehouden met de economische structuur van Nederland.

Tot slot

De Kennisinvesteringsagenda wordt aangereikt namens de partijen die het de komende periode samen met het nieuwe kabinet moeten doen. En willen doen. De agenda staat niet in steen gebeiteld maar geeft onze ambitie weer die we samen zorgvuldig gaan uitwerken. De ondertekenaars delen de analyse, de ambitie en de oplossingsrichting van de Kennisinvesteringsagenda en vragen het nieuwe kabinet om daar zijn bijdrage aan te leveren.

De partijen zullen op hun beurt hun eigen verantwoordelijkheden nemen. Zo is de verwachting dat de private R&D uitgaven de komende 5-10 jaar substantieel zullen groeien. Uitvoering van de KIA is daarvoor wel noodzakelijk. Ook universiteiten zullen hun inzet tonen. Een goed voorbeeld hiervan is het vergroten van de transparantie in de eerste geldstroom. Het recente convenant tussen MKB Nederland, de MBO raad en de vereniging Colo is een goed voorbeeld van een inspanning van partijen om te zorgen voor een betere aansluiting van onderwijs en arbeidsmarkt.

Met deze bundeling van alle krachten en de formulering van gezamenlijke strategische uitgangspunten voor een Kennisinvesteringsagenda bepalen we de toekomst van de economische ontwikkeling van Nederland. Zodat we samen effectief invulling geven aan Nederland, hét land van talenten!